

PNH

Viljamarkkinoiden toiminta ja näkymät

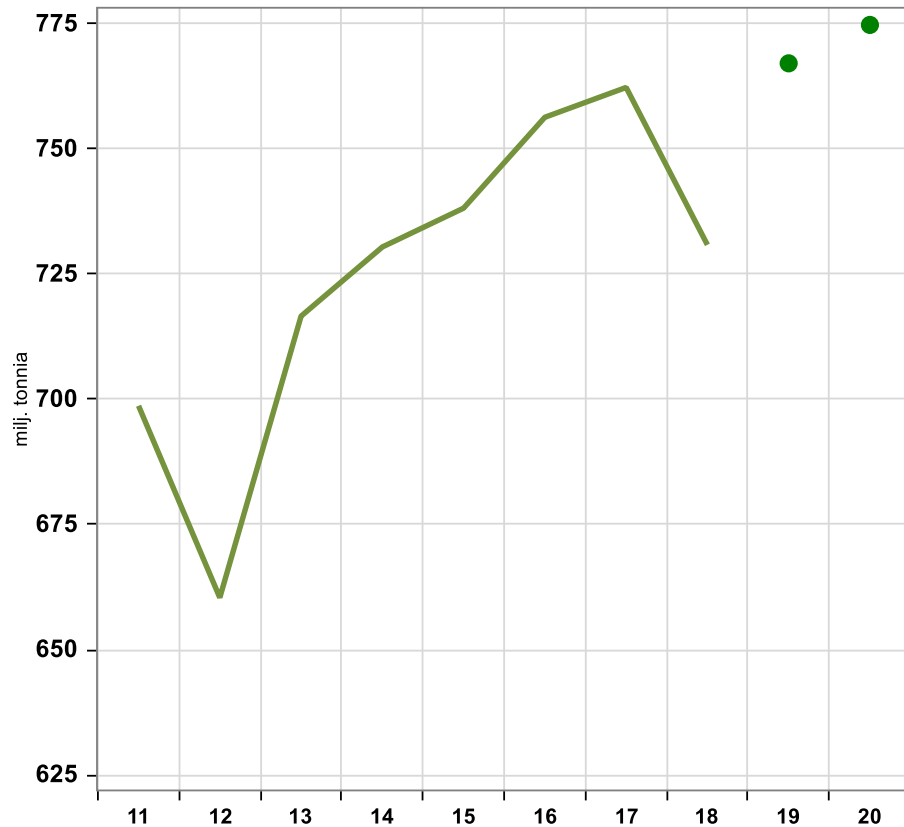
12.11.2019

Viljamarkkinan ajankohtaispäivä

Aurasali, Aura

Tapani Yrjölä

Maailman vehnäntuotanto

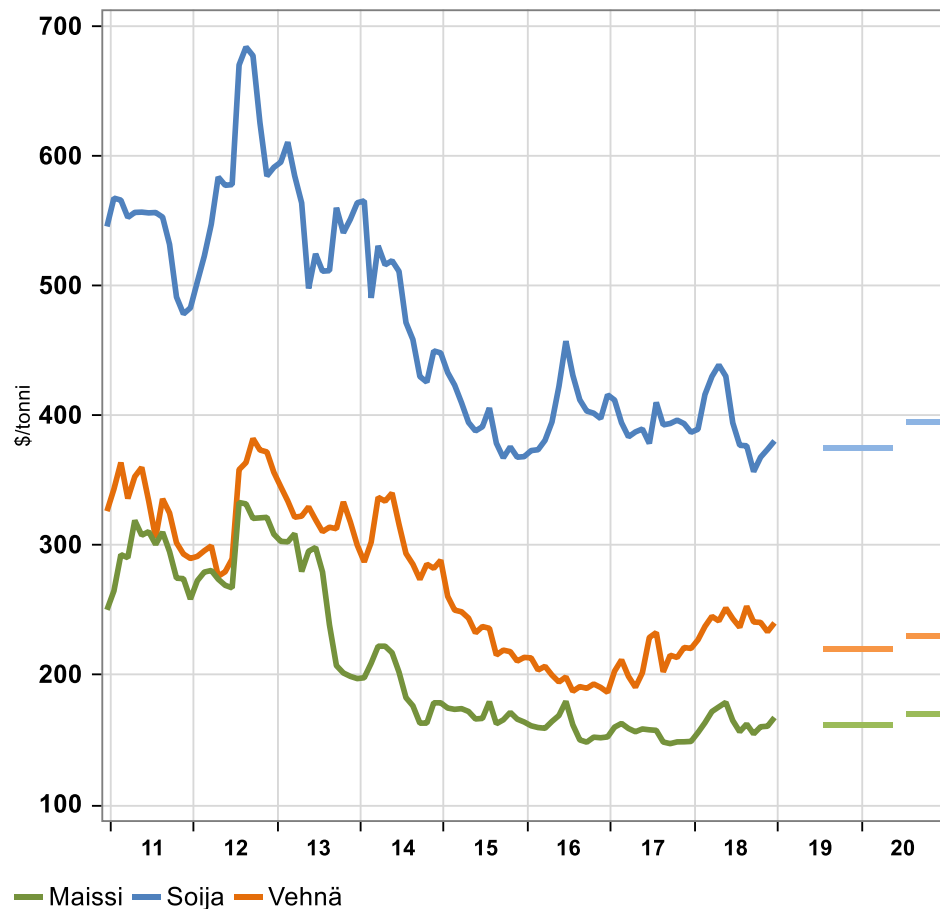
— Vehnän kokonaistuotanto maailmassa

Lähde: USDA, Macrobond, PTT

- Vehnän tuotanto jälleen ennätyslukemissa
  - kulutus kasvaa, mutta hitaammin kuin kulutus → varastot palautuvat
- Maissin tuotanto jää viime vuodesta reippaasti
  - kulutus ja kauppa liki muuttumattomina → varastot pienentyvät huomattavasti
- Soijan tuotanto putoaa, USA:ssa viljelyala pienentyi ja ha-sadot heikentyivät
  - kulutus jatkaa kasvuaan → varastoista sulaa pois noin viidennes

Ennuste	2019/20e	2020/21e
Vehnän tuotanto	5 %	1 %

Viljan maailmanmarkkinahinnat

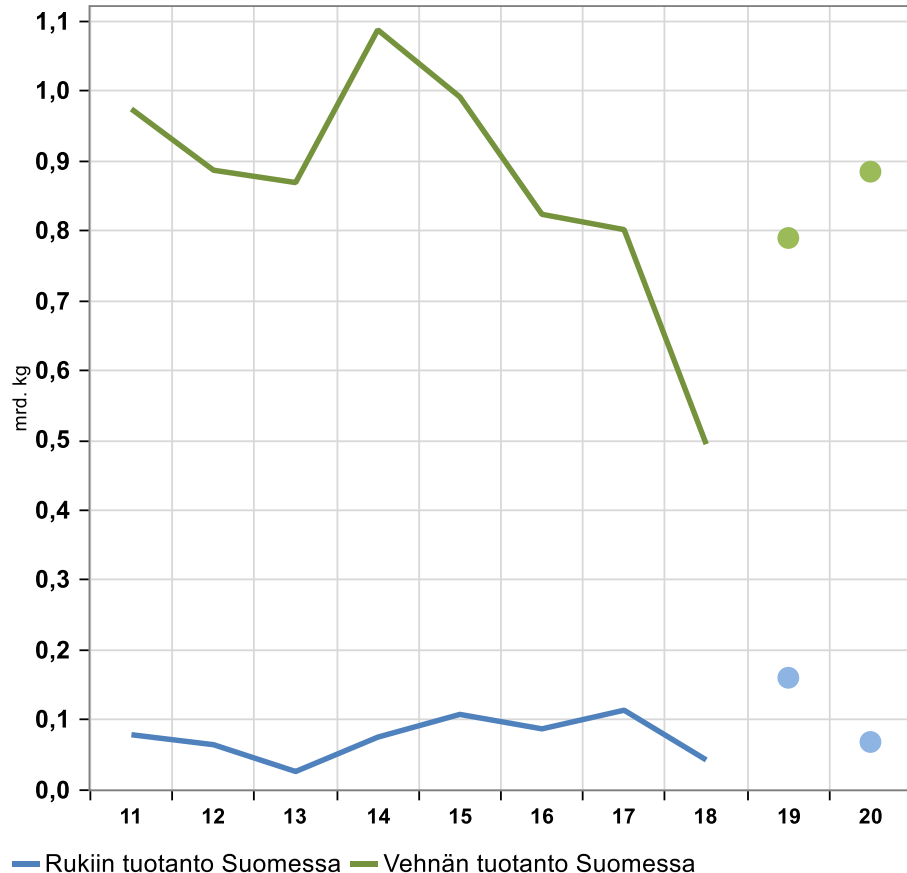

Lähde: UNCTAD, World Bank, Macrobond, PTT

- Vehnän tuotanto ja kulutus lähellä toisiaan
  - varastot palautuvat
  - hinta laskee tänä vuonna
- Maissin kulutus selvästi tuotantoa suurempaa
  - varastot pienentyvät merkittävästi
  - ohran tuotannon kasvu korvaa tuotannon vajetta
  - hinnassa ei nousupaineita
- Soijan kulutus huomattavasti tuotantoa suurempaa
  - varastot pienentyvät runsaasti
  - hinta nousee maltillisesti

Ennuste	2019/20e	2020/21e
Vehnä	-6 %	5 %
Maissi	2 %	5 %
Soija	-2 %	5 %

Leipäviljan tuotanto Suomessa

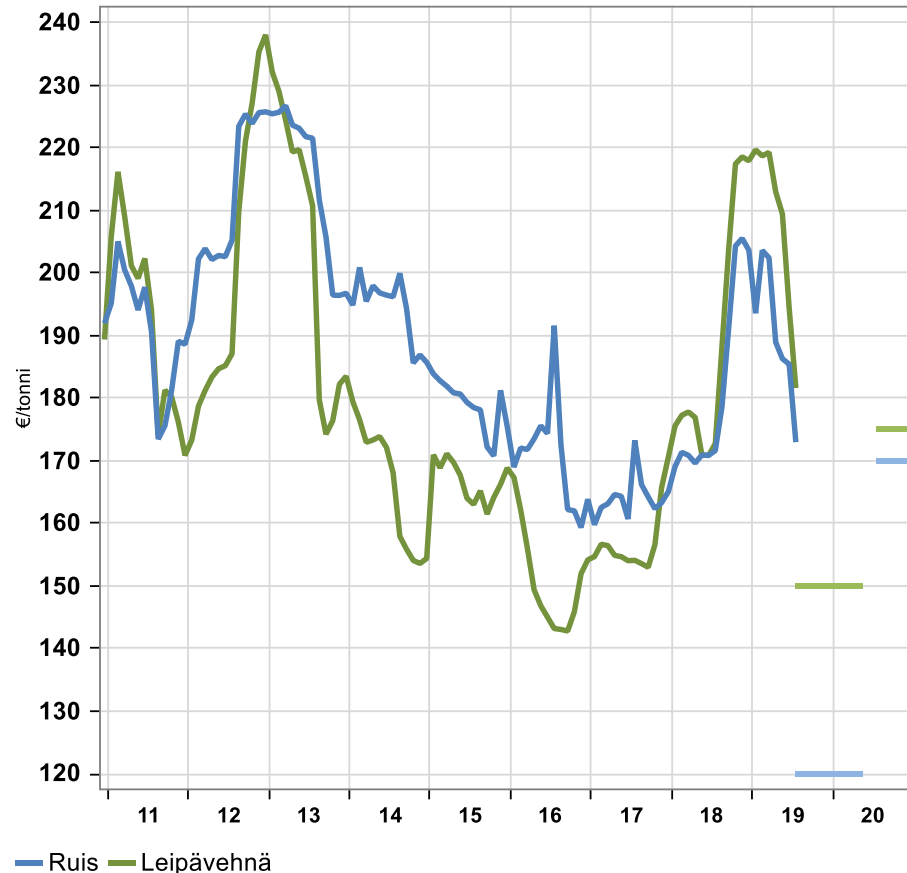

Lähde: Luke, Natural Resources Institute Finland, Macrobond, PTT

- Leipäviljan tuotannossa erittäin runsasta kasvua
  - viime syksyn sato oli poikkeuksellisen pieni
  - hinnat kannustavat tuottamaan leipäviljaa
  - syysvehnää kylvettiin paljon → vehnäala kasvoi hieman
  - rukiin kylvöala keskimääräistä suurempi
  - hehtaarisadot hyviä, erityisesti rukiilla
- Ensi vuonna hintasuhteet kannustavat lisäämään vehnän tuotantoa

Ennuste	2019/20e	2020/21e
Vehnä	60 %	12 %
Ruis	278 %	-58 %

Leipäviljan hinnat Suomessa

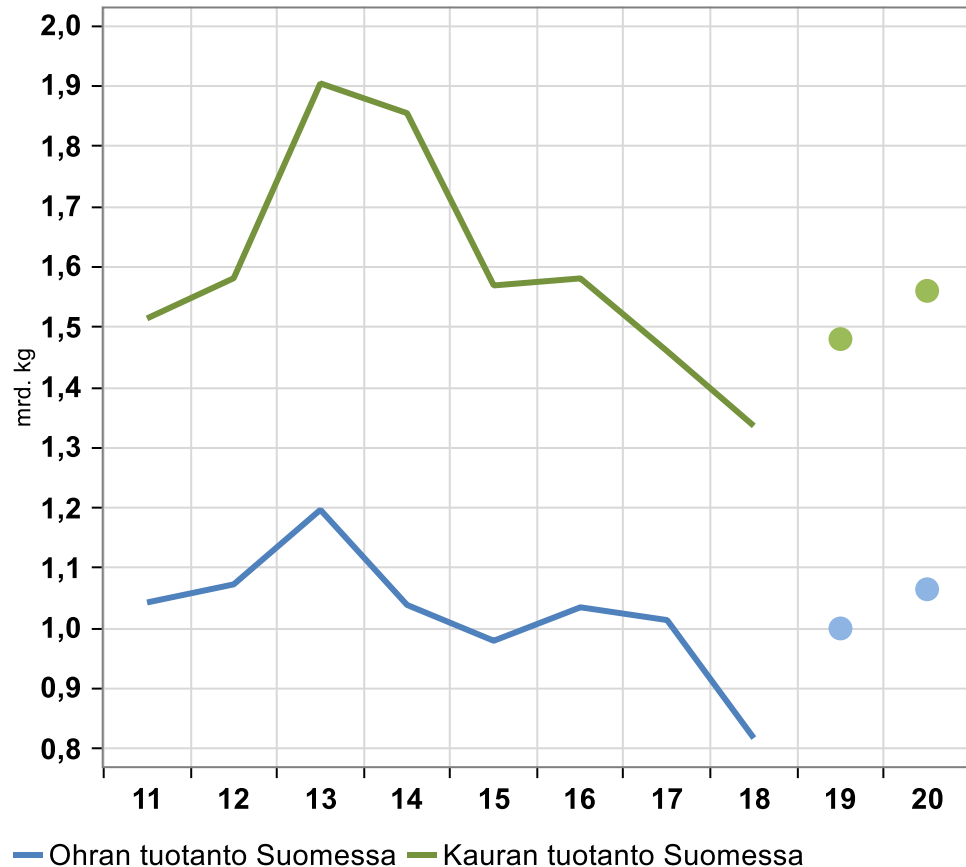

Lähde: Luke, Natural Resources Institute Finland, Macrobond, PTT

- Hyvä vehnäsato lisää tarjontaa
  - varastot kasvavat
  - hinta laskee poikkeuksellisen pieneksi
- Rukiin ennätyssto tuplaa varastot
  - hinta pohjamudissa

Ennuste	2019/20e	2020/21e
Vehnä	-26 %	17 %
Ruis	-36 %	42 %

Rehuviljan tuotanto Suomessa

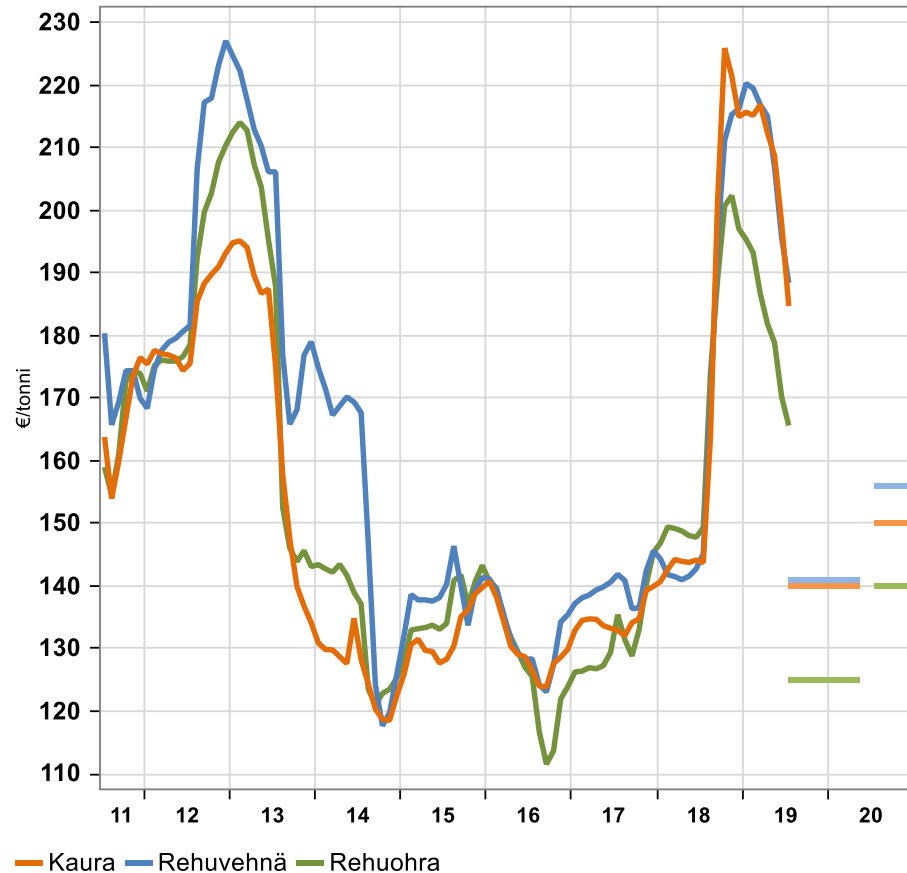

Lähde: Luke, Macrobond, PTT

- Ohrasato hieman keskimääräistä pienempi
  - kulutus kuitenkin tuotantoa pienempi
  - jo ennestään runsaat varastot kasvavat

- Kaurasato normaali
  - vienti vetää hyvin

Ennuste	2019/20e	2020/21e
Ohra	11 %	5 %
Kaura	22 %	6 %

Rehuviljan hinta Suomessa

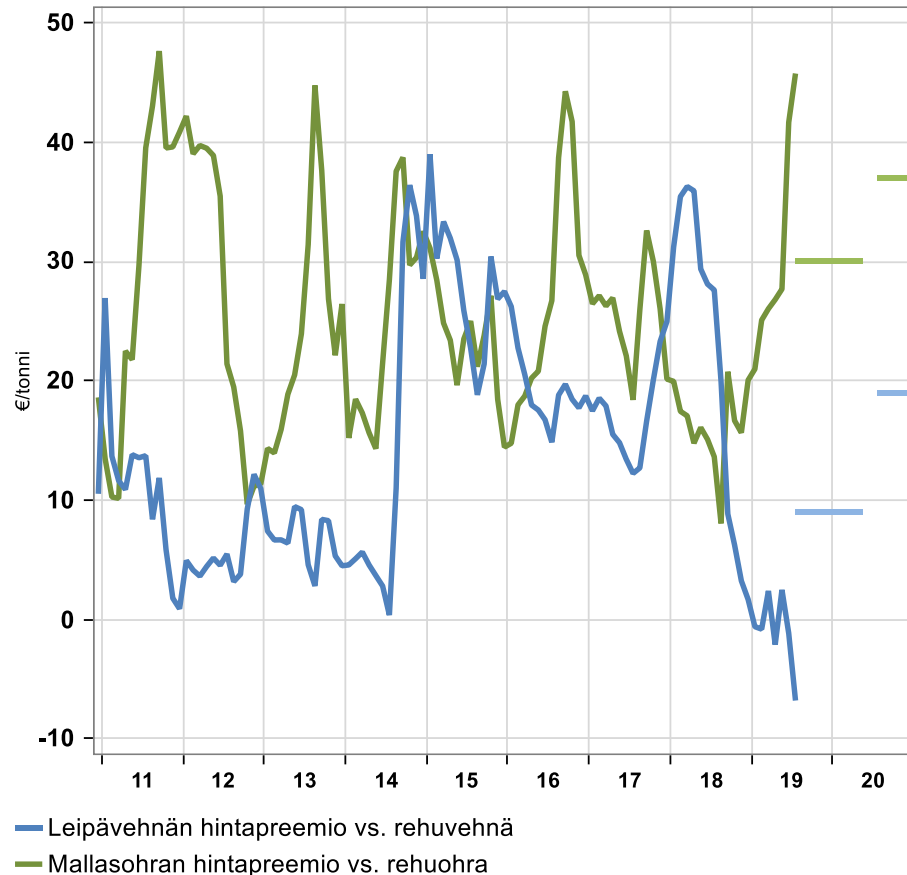

Lähde: Luke, Natural Resources Institute Finland, Macrobond, PTT

- Ohraa tuotetaan enemmän kuin kulutetaan, varastot jo ennestään runsaat ja kasvavat entisestään → hinta laskee
- Kaurasato normaali, viennin hyvä veto pehmentää hinnan putoamista

Ohran ja vehnän preemiot Suomessa

Lähde: Luke, Natural Resources Institute Finland, Macrobond, PTT

- Mallasohran hintapremio palautuu normaalille tasolle normalisoituneen sadon myötä
- Hyvälaatuista vehnää on niin paljon, ettei leipävehnästä maksettava preemio muodostu kovin suureksi

Ennuste, €/tonni	2019e	2020e
Leipävehnä	9	19
Mallasohra	30	37

Hintoihin vaikuttavia tekijöitä

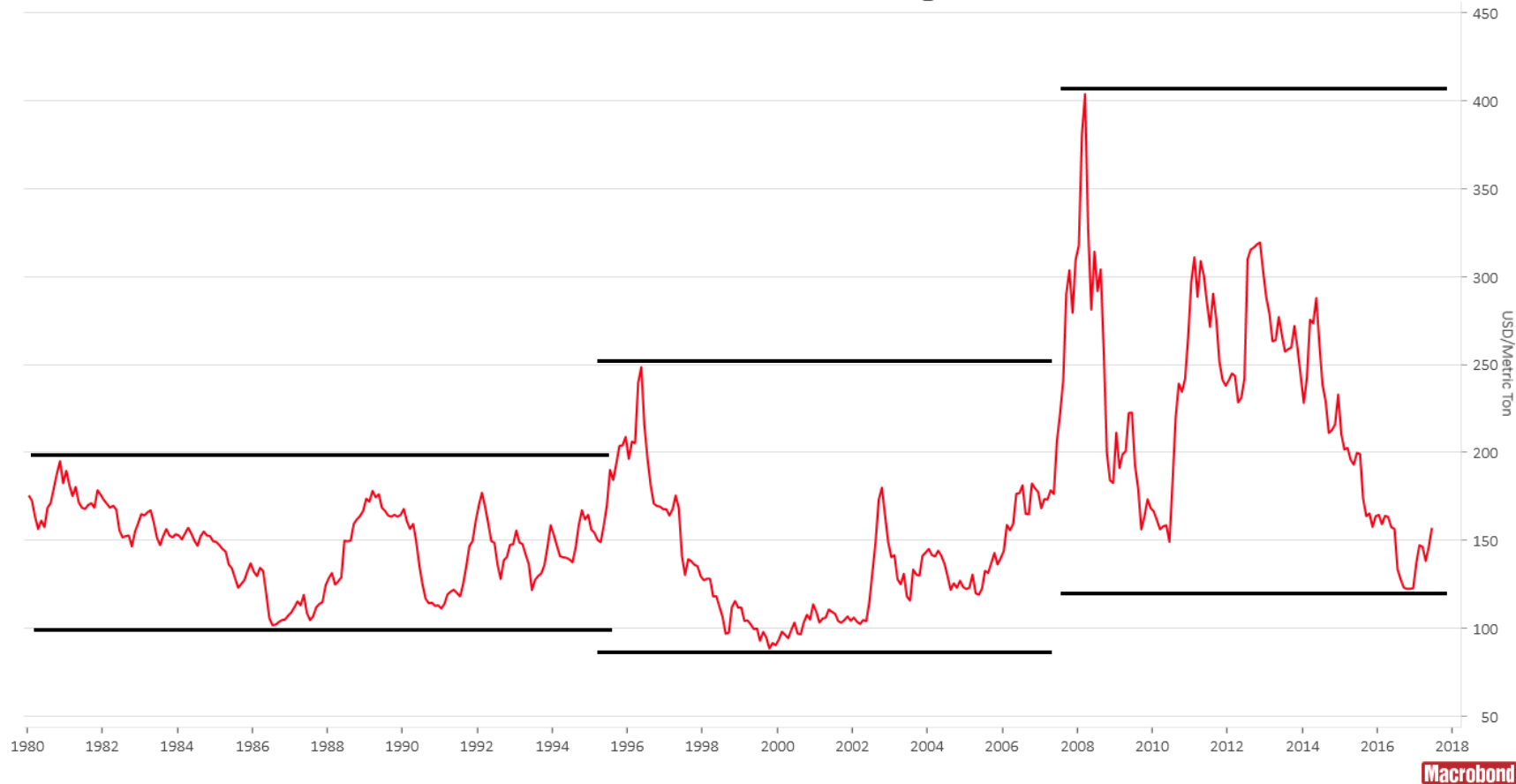
- Megatrendit
  - väestönkasvu ja kaupungistuminen
  - ruuan kulutuksessa tapahtuvat muutokset
  - globaali talouskehitys
  - maankäytössä tapahtuvat muutokset
    - biopolttoaineet
  - konfliktit, kriisit ja luonnonmullistukset

Hintoihin vaikuttavia tekijöitä

- Viljataseet
  - kysyntä
  - tarjonta
  - varastot
- Hinnat
  - tämän hetken hinnat
  - kiinnitetyt hinnat
  - futuurit

Vehnän maailmanmarkkinahinta

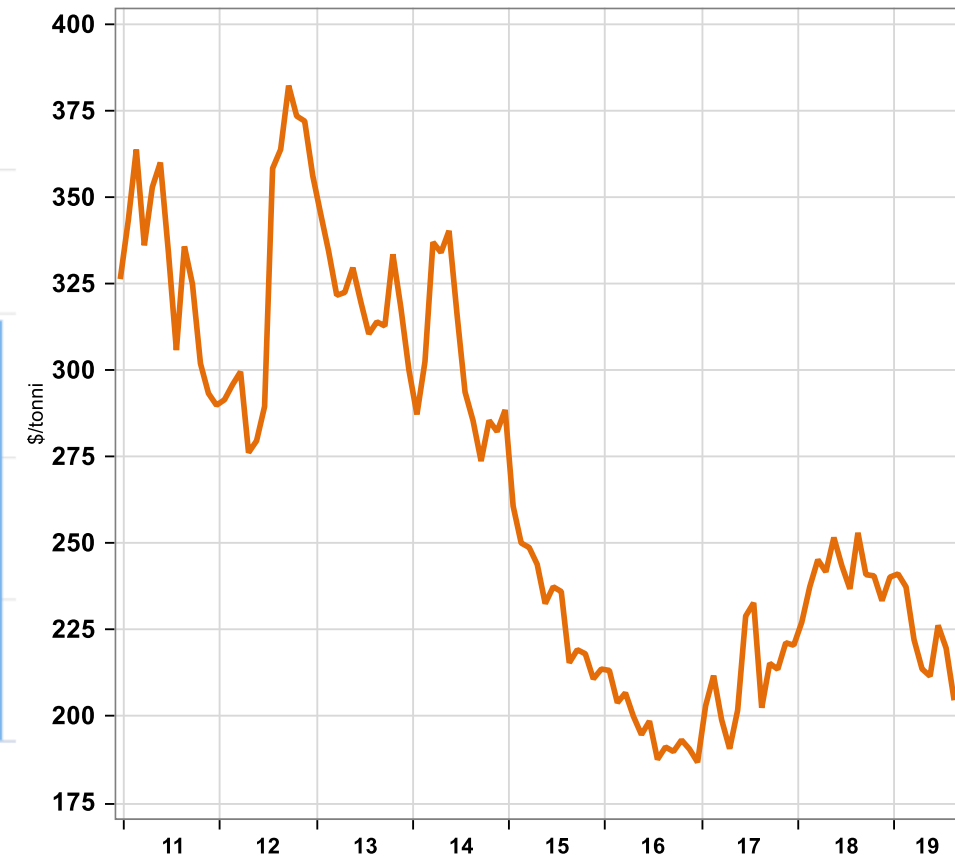
IMF, Wheat, U.S. Number 1 HRW, FOB Gulf of Mexico, Average of Period, USD

Vehnän alkuvarastot ja hinta

Lähde: IGC

Lähde: UNCTAD, World Bank, Macrobond, PTT

Mistä tietoa?

- Ennusteet
  - FAO-OECD
  - ABARES
  - PTT

Riskeiltä suojautuminen

Fiilisten mukaan

- Myy silloin, kun hinta on sopiva
  - suhteessa tuotantokustannuksiin
- Ei riskien hallintaa
- Hyvällä tuurilla saa hyvän hinnan
- Huonolla tuurilla ei

Myyntien jaksottaminen

- Myy sadon useassa osassa
  - esimerkiksi 1/3 syksyllä, 1/3 talvella ja 1/3 keväällä
- Jos hinnat muuttuvat satovuoden aikana, keskimääräinen myyntihinta tasoittaa menetyksiä tai voittoja
- Tasoittaa riskejä
- Ei sovi huippuhintojen metsästäjälle
- Helpoin toteuttaa

Termiinisopimukset

- Ns. hinnan kiinnitys
  - Sovitaan, että tavara toimitetaan tiettyyn aikaan tietyllä hinnalla
- Kannattavuus riippuu toteutuvasta hintakehityksestä
- Jos hinta on riittävä, kannattaa käyttää
  - vs. tuotantokustannukset
  - parasta hintaa ei välttämättä saa
- Tasaa riskejä ostajan ja myyjän välillä

Futuurit

- pörsseissä käytettävä johdannaissopimus
- ei liity viljalla käytävään kauppaan
- viljan myyjä myy futuureja ja ostaa ne myöhemmin takaisin
- jos viljan hinta on laskenut, futuureista saadaan takaisin ostettaessa voittoa, koska futuurit ostetaan halvemmalla kuin ne on myyty
  - suojausvoitto, kompensoi hinnanlaskua
- jos viljan hinta on noussut, tulee tappiota, kun futuurit ostetaan kalliimmalla kuin ne on myyty
  - pistehinnan nousu kompensoi tappiota, kun vilja myydään

Optiot

- toinen johdannaisinstrumentti
- optio antaa oikeuden, mutta ei velvollisuutta ostaa tai myydä tiettyä hyödykettä määrättynä aikana tulevaisuudessa
- kauppaa käydään optio-oikeuksilla
- jos option laukeamishetkellä pistehinta on matalampi kuin optioon liittyvä hinta, saa myyjä silloista markkinahintaa paremman hinnan
- jos option laukeamishetkellä pistehinta on korkeampi, myyjä saa myydä silloisella markkinahinnalla ja häviää maksamansa optio-oikeuden hinnan

Kiitos!

Tapani Yrjölä
tapani.yrjola@ptt.fi

